

กิจกรรมที่ ๑

วิเคราะห์องค์ประกอบวรรณคดี เรื่องบทพากย์เอรಾವัน

คำสั่ง พิจารณาทบทวนแล้วตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๐ อินทรชิตบิดเป็นอนาขิน ทรงคชเอรಾವัน	เหมือนองค์อมรินทร์
๐ ช้างนิมิตฤทธิ์แรงแข็งขัน สี่สัณฐะอาคโธพาร์	เผือกผ่องผิวพรรณ
๐ สามสิบสามเศียร โสภา คังเพชรรัตนูจี	เศียรหนึ่งเจ็ดงา
๐ งาหนึ่งเจ็ดโปกขรณี เจ็ดกออุบลบันดาล	สระหนึ่งย่อมมี
๐ กอหนึ่งเจ็ดดอกดวงมัลย์ มีกลีบได้เจ็ดกลีบผา	ดอกหนึ่งแบ่งบาน
๐ กลีบหนึ่งมีเทพธิดา แน่นน้อยลาพานงพาล	เจ็ดองค์โสภา
๐ นางหนึ่งย่อมมีบริวาร ล้วนรูปนิรมิตมาหา	อีกเจ็ดเขาวมัลย์
๐ จักระบารายสาขหา หาที่คังเทพอัปสร	ชาเลื่องหางดา
๐ มีวิมานแก้วงามบรร คังเวไชยันค้อมรินทร์	ทุกเกศกฤษณ

๑. สารสำคัญของบทประพันธ์ข้างต้นกล่าวถึงสิ่งใด.....

๒. ลักษณะของช้างเอรಾವันที่ปรากฏตามบทประพันธ์

๒.๑ ช้างเอรಾವัน มี.....เศียร

๒.๒ ในช้างเอรಾವัน ๑ เศียร มี งา.....งา สรุปแล้วมีงา ทั้งหมดงา

๒.๓ ในช้างเอรಾವัน ๑ งา มีสระบัว.....สระ สรุปแล้วมีสระบัว ทั้งหมดสระ

๒.๔ ในช้างเอรಾವัน ๑ สระบัวมี กอบัว สรุปแล้วมีกอบัว ทั้งหมดกอบัว

๒.๕ ในช้างเอรಾವัน ๑ กอบัวมีดอกบัว.....ดอก สรุปแล้วมีดอกบัว ทั้งหมดดอก

๒.๖ ในช้างเอรಾವัน ดอกบัว ๑ ดอกมี.....กลีบ สรุปแล้วมีกลีบบัว ทั้งหมดกลีบ

๒.๗ ในช้างเอราวัณ คอกบัว ๑ กลีบมีเทพธิดา๗องค์

สรุปแล้วมีเทพธิดาทั้งหมด ๗.....องค์

๒.๘ ในช้างเอราวัณ เทพธิดา ๑ องค์มีนางบริวาร ๗ คน

สรุปแล้วมีนางบริวาร ทั้งหมด คน

๒.๙ ทัพหน้า หมายถึง

๒.๑๐ ทัพหลัง หมายถึง

๒.๑๑ ปีกซ้าย หมายถึง

๒.๑๒ ปีกขวา หมายถึง

๓. อธิบายความหมายของคำต่อไปนี้

๓.๑ อมรินทร์ หมายถึง.....

๓.๒ โบกขรณี หมายถึง.....

๓.๓ เทพอัปสร หมายถึง.....

๓.๔ ดวงมัลย์ หมายถึง.....

๓.๕ เวไลยงค์ หมายถึง.....

๔. “สามสิบสามเสียรโสภา เสียรหนึ่งเจ็ดงา ค้งเพชรรัตน์รูจี” ใช้ภาพพจน์แบบใด.....

๕. ไวยากรณ์ที่ใช้ในบทประพันธ์ข้างต้น มีลักษณะเด่นอย่างไร

๖. อิทธิพลความเชื่อเกี่ยวกับความเชื่อของ “ช้างเอราวัณ” ส่งผลต่อสังคมไทย คือ

.....

๑ เครื่องประดับเกี้ยวโกมิน ชองหางกระวิน

สร้อยสายชนกถักทอง

๑ คาข่ายเพชรรัตน์ร้อยกรอง ผ้าทิพย์ปกกระพอง

ห้อยพู่ทุกหูขสาร

๑ โลทันสารถิขุนมาร เป็นเทพบุตรความ

จับท้ายที่นั่งช้างทรง

๗. สาระสำคัญของคำประพันธ์ในบทที่ ๑ และ ๒ คือ.....

๘. “เครื่องประดับเกี้ยวโกมิน” หมายถึง.....

.....

๙. จากบทประพันธ์ “โลทัน” ทำหน้าที่.....

๐ บรรดาโยธาดุรงค์ เทพไทเทวัญ	เปลี่ยนแปลงกายคง
๐ ทพหน้าอารักขไพโรสณฑ์ กนิรนาคนาคา	ทพหลังสุบรรณ
๐ ปีกซ้ายถายิตวิทยา ตั้งตามดาร์บทัพชัย	คนธรรพปีกขวา
๐ ล้วนถืออาวุธเกรียงไกร พระขรรค์ท้าวถ้วนตน	โตมรศรชัย
๐ ลอยฟ้ามาในเวหน มาถึงสมรภูมิชัย ฯ	รีบเร่งรีพล

๑๐. “บรรดาโยธาดุรงค์” หมายถึง.....

๑๑. อธิบายการจัดกองทัพแปลงของอินทรี.....

๑๒. “ ล้วนถืออาวุธเกรียงไกร โตมรศรชัย พระขรรค์ท้าวถ้วนตน” จากบทประพันธ์นี้กล่าวถึงอาวุธ จำนวน
.....ชนิด ได้แก่.....

๑๓. อธิบายความหมายของศัพท์ต่อไปนี้

๑๓.๑ สุบรรณ หมายถึง.....

๑๓.๒ คนธรรพ หมายถึง.....

๑๓.๓ โตมร หมายถึง.....

๐ เมื่อนั้นจึงพระจักรี อรุณเรืองเมฆา	พอพระสุริย์ศรี
๐ ลมหวนอวลกลิ่นมาลา นิवासแถวแนวดวง	เฟื่องฟุ้งวนา
๐ ผิ่งภูหมู่คณาเหมหงส์ แทรกใช้ในสร้อยสุมาลี	ร่อนราตาลง
๐ ดูเหวเราเร่งพระสุริย์ศรี กู่ก้องในท้องคางคาน	ไก่อ้นปีกดี
๐ ปีกซ้ายดั้นดาจันชาน ลำเนียงเสนาะในไพร	หาคู่เคียงประสาน
๐ เดือนดาวดับเศร้าแสงใส ก็ผ่านพยับรองเรือง	สว่างแสงอโณทัย

๐ จัปฟ้าอากาศแลเหลือ
บรรทมฝันจากไสยา

ธิบดินทร์เธอบรรเทือง

๑๔. “เมื่อนั้นจึงพระจักรี พอพระสุริย์ศรี อรุณเรืองเมฆา” คำที่ขีดเส้นใต้ หมายถึงใคร.....

๑๕. จากบทประพันธ์ในข้อ ๑๔ กล่าวถึงเวลา.....

๑๖. ลักษณะเด่นของบทประพันธ์ข้างต้น เป็นการใช้โวหารประเภท.....

๑๗. จากบทประพันธ์ข้างต้นกล่าวถึงสัตว์.....ชนิด ได้แก่.....

๑๘. อธิบายความหมายของคำศัพท์ต่อไปนี้

๑๘.๑ นิवास หมายถึง.....

๑๘.๒ เหมหงส์ หมายถึง.....

๑๘.๓ อโณทัย หมายถึง.....

๑๘.๔ บรรเทือง หมายถึง.....

๐ เสด็จทรงรถแก้วโกสัย
จะแข่งซึ่งแสงสุริย์ใส

ไพโรจน์รูจี

๐ เทียมสินธพอาชาไนย
ชั้นหุระเหิดหุหรณ์

เริงร้องถวาชัย

๐ มาดลีสารถีเทวัญ
ขับรถมากลางจตุรงค์

กรกุ่มพระขรรค์

๐ เพลารอยพลอยประดับดุมวง
กระทบกระหังธรณี

กีก้องกำก

๐ มยุรฉัตรชุมสายพรายศรี
กบี่ระบายโบกกลม

พัดโบกพชนี

๑๙. บทประพันธ์ข้างต้น กล่าวถึงสิ่งใด.....

๒๐. “เทียมสินธพอาชาไนย” มีความหมายว่า.....

๒๑. “ชั้นหุระเหิดหุหรณ์” คำว่า ชั้นหุ มีความหมายว่า.....

๒๒. ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นสารถิของฝ่ายพระรามคือ.....

๑ อึงอินทเกรีตีระงม	แดรสังข์เสียงประสม
ประสานเสนาะในไพร	
๑ เสียงพลโห่ร้องเอาชัย	เลื่อนลั่นสนั่นใน
พิภพเพียงทำลาย	
๑ สัตกัณฑ์บรรพตทั้งหลาย	อ่อนเอียงเพียงปลาย
ประนอมประนมขมชัย	
๑ พสุธาอากาศหาวดไหว	เนียนกตกใจ
ซุกซ่อนประหวั้นขวัญหนี	
๑ ลูกครุฑพลัดตกฉิมพลี	หัสตินอินทรี
คาบช้างก็วางไอยรา	
๑ วานรสำแดงเดช	หักถอนพฤษภา
ถือต่างอาวุธยุทธยง	
๑ ไม้ไผ่ยุ่งยางกลางคอง	แหลกลูกล้มลง
ละเอียดยั่วฤทธิโยธี	

๒๓. สาระสำคัญของบทประพันธ์นี้คือ.....

๒๔. “อึงอินทเกรีตีระงม” คำว่า อินทเกรี หมายถึง.....

๒๕. จากบทประพันธ์ข้างต้นในบทที่ ๑ และ ๒ จินตภาพที่ชัดเจนที่สุดคือจินตภาพทางด้าน

๒๖. บทประพันธ์ใด มีการใช้โวหารภาพพจน์ประเภท “อติพจน์” กล่าวเกินจริง.....

๒๗. บทประพันธ์ใดมีการใช้โวหารภาพพจน์ประเภท “บุคลาธิษฐาน หรือ บุคคลวัต” การกำหนดให้สิ่งที่ไม่ใช่คนแสดงอาการเหมือนคน.....

๒๘. “ลูกครุฑพลัดตกฉิมพลี หัสตินอินทรี คาบช้างก็วางไอยรา” จากบทประพันธ์นี้

คำว่า “ฉิมพลี” หมายถึง.....

คำว่า “หัสตินอินทรี” หมายถึง.....

๑ อากาศบดบังสุริยศรี	เทวัญจันทร์
ทุกชั้นอานวยอวยชัย	
๑ บ้างเปิดเกลแก่แว่วไว	โปรยทิพมาลัย
ซ้องสาธุการบูชา	
๑ ชักรถรี่เรื้อยเฉื่อยมา	พุ่มนุชปมาลา
กงรถไม่จครรณินทร์	

๐ เร่งพลโยธาพานรินทร์
วานรให้เร่งรีบมา

เร่งรัดหัดดิน

๒๕. จากบทประพันธ์ต่อไปนี้ เกิดเหตุการณ์อะไร

๓๐. อธิบายความหมายของคำศัพท์ต่อไปนี้

๓๐.๑ บุษปมาลา หมายถึง

๓๐.๒ ทิพมालย์ หมายถึง.....

๓๐.๓ ธรณินทร์ หมายถึง.....

๐ เมื่อนั้นพระศรีอนุชา

เยือนนอรรธวงษา

ตรัสถามสุครีพขุนพล

๐ เหตุไฉนสหสนันย์เสด็จล

สมรภูมิไพโรธมภ์

เรอมาด้วยกลอันใด

๐ สุครีพพลทัดเฉลยไข

ทุกทีสหสนันย์

เสด็จด้วยหมู่เทว

๐ อวยชัยถวายทิพมาลา

บัดนี้เรอมา

เห็นวิปริตคุณน

๐ ทรงเครื่องศัสตราแย่งยล

ฤจะกลับเป็นกล

ไปเข้าด้วยราพณ์อาธรรม

๐ พระผู้เรืองฤทธิ์แจ้งขัน

คอยดูสำคัญ

อย่าไว้พระทัยไพร

๐ เมื่อนั้นอินทรชิตยักย

ตรัสสั่งเสนี

ให้จับระบ่ำราถาย

๐ ให้องค์อนุชานารายณ์

เคลิบเคลิ้มวรกาย

จะแผลงซึ่งศัสตราศรพล

๓๑. จากบทประพันธ์ คำว่า

“พระศรีอนุชา” หมายถึง.....

คำว่า “สหสนันย์” หมายถึง.....

คำว่า “พระผู้เรืองฤทธิ์แจ้งขัน” หมายถึง.....

๓๒. “ทรงเครื่องศัสตราแย่งยล ฤจะกลับเป็นกล ไปเข้าด้วยราพณ์อาธรรม” คำที่ขีดเส้นใต้ หมายถึง.....

๑ อินทรีชนิดสติดเหนื่อเระ	วันทอดทศนา
เห็นองค์พระลักษณฤทธิรงค์	
๑ เกลิบเคลิ้มหฤทัยไหลหลง	จึงจับสรทรวง
พรหมาสตร์อันเรื่องเคหา	
๑ ทูนเหนื่อเศียรเกล้าขั้กษา	หมายองค์พระอนุชา
ก็แผลงสาแดงฤทธิธิน	
๑ อากาสก้องโกลาหล	โลกั่นอิงอล
อานาจสะท้านธรณี	
๑ สรเต็มไปทั่วราศี	ต้ององค์อินทรี
พระลักษณก็กลิ้งกลางพล	

๓๓. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากบทประพันธ์คือเหตุการณ์.....
๓๔. อินทรีชนิดสติดเหนื่อเระ.....ถูกพระลักษณสลบไป
๓๕. ข้อคิดคติเตือนใจที่ได้รับจากบทประพันธ์ และให้คุณค่าทางด้านสังคมคือ
-

เฉลยกิจกรรมที่ ๑

วิเคราะห์องค์ประกอบวรรณคดี เรื่องบทพากย์เอราวัณ

คำสั่ง พิจารณาทบทวนประพันธ์แล้วตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

○ อินทรชิตบิดเบือนกายิน	เหมือนองค์อมรินทร์
ทรงคชเอราวัณ	
○ ช้างนิมิตฤทธิ์แรงแข็งขัน	เผือกผ่องผิวพรรณ
สีสังข์สะอาดโอฬาร	
○ สามสิบสามเศียร โสกา	เศียรหนึ่งเจ็ดงา
ดั่งเพชรรัตน์รูจี	
○ งาหนึ่งเจ็ด โบกขรณี	สระหนึ่งข้อมมี
เจ็ดกออุบลบันดาล	
○ กอหนึ่งเจ็ดดอกดวงมัลย์	ดอกหนึ่งแบ่งบาน
มีกลีบได้เจ็ดกลีบผา	
○ กลีบหนึ่งมีเทพธิดา	เจ็ดองค์โสกา
แน่นน้อยลาพานงพาล	
○ นางหนึ่งข้อมมีบริวาร	อีกเจ็ดเขาวมัลย์
ล้วนรูปนิรมิตมาหา	
○ จักระบารายสาหัสหา	ชาเลื่องหางตา
หาที่ดั่งเทพอัปสร	
○ มีวิมานแก้วงามบรร	ทุกเกษกฤษ
ดั่งเวไชยันต์อมรินทร์	

๑. สารสำคัญของบทประพันธ์ข้างต้นกล่าวถึงสิ่งใด.....ลักษณะของช้างเอราวัณ.....

๒. ลักษณะของช้างเอราวัณที่ปรากฏตามบทประพันธ์

๒.๑ ช้างเอราวัณ มี.....๓๓.....เศียร

๒.๒ ในช้างเอราวัณ ๑ เศียร มี งา.....๗.....งา สรุปแล้วมีงา ทั้งหมด๒๑.....งา

๒.๓ ในช้างเอราวัณ ๑ งา มีสระบัว..๗.....สระ สรุปแล้วมีสระบัว ทั้งหมด๑,๖๑.....สระ

๒.๔ ในช้างเอราวัณ ๑ สระบัวมี๗..... กอบัว สรุปแล้วมีกอบัว ทั้งหมด๑๑,๓๑.....กอบัว

๒.๕ ในช้างเอราวัณ ๑ กอบัวมีดอกบัว...๗....ดอก สรุปแล้วมีดอกบัว ทั้งหมด๗,๒๓.....ดอก

๒.๖ ในช้างเอราวัณ ดอกบัว ๑ ดอกมี..๗..... กลีบ สรุปแล้วมีกลีบบัว ทั้งหมด๕๕๔,๖๓๑.....กลีบ

๒.๗ ในช้างเอราวัณ ดอกบัว ๑ กลีบมีเทพธิดาองค์

สรุปแล้วมีเทพธิดาทั้งหมด๓,๘๘๒,๔๑๗.....องค์

๒.๘ ในช้างเอราวัณ เทพธิดา ๑ องค์มีนางบริวาร ๗ คน

สรุปแล้วมีนางบริวาร ทั้งหมด๒๗,๑๗๖,๕๑๕.....คน

๒.๙ ทพหน้า คือ เทพารักษ์

๒.๑๐ ทพหลัง คือ ครุฑ กิณร และนาค

๒.๑๑ ปีกซ้าย คือ วิยาธร

๒.๑๒ ปีกขวา คือ คนธรรพ์

๓. อธิบายความหมายของคำต่อไปนี้

๓.๑ อมรินทร์ หมายถึง.....พระอินทร์.....

๓.๒ โบกขรณี หมายถึง.....สระบัว.....

๓.๓ เทพอัสร หมายถึง.....นางฟ้า.....

๓.๔ ดวงมัลย์ หมายถึง.....ดอกไม้ (ดอกบัว).....

๓.๕ เวไลยงค์ หมายถึง.....ปราสาท วิมานของพระอินทร์.....

๔. “สามสิบสามเศียร โสกา เศียรหนึ่งเจ็ดงา ค้างเพชรรัตน์รูจี” ใช้ภาพพจน์แบบใด.....อุปมา.....

๕. ส่วนวนภาษาโวหารที่ใช้ในบทประพันธ์ข้างต้น มีลักษณะเด่นอย่างไรพรรณนาโวหาร

๖. อิทธิพลความเชื่อเกี่ยวกับความเชื่อของ “ช้างเอราวัณ” ส่งผลต่อสังคมไทย คือ

.....ช้างทรงของพระอินทร์ เป็นสัญลักษณ์ของการกระทำความดี ความอุดมสมบูรณ์.....

๑ เครื่องประดับเกล้าแก้วโกมิน ชองหางกระเวน

สร้อยสายชนกถักทอง

๑ คาข่ายเพชรรัตน์ร้อยกรอง ผ้าทิพย์ปกกระพอง

ห้อยพู่ทุกหูขสาร

๑ โลหันทนสารดีขุนมาร เป็นเทพบุตรควาญ

จับท้ายที่นั่งช้างทรง

๗. สาระสำคัญของคำประพันธ์ในบทที่ ๑ และ ๒ คือ.....เครื่องประดับช้าง.....

๘. “เครื่องประดับเกล้าแก้วโกมิน” หมายถึง.....นพรัตน์ แก้ว ๕ ประการ.....ได้แก่... ..

เพชร ทับทิม มรกต บุษราคัม โกเมน นิล มุกดา เพทาย ไพฑูรย์.....

๙. จากบทประพันธ์ “โลหันทน” ทำหน้าที่สารดี/ควาญช้างฝ่ายอินทรี.....

๐ บรรดาโยธาดุรงค์	เปลี่ยนแปลงกายคง
เทพไทเทวัญ	
๐ ทพหน้าอารักขไพโรสณฑ์	ทพหลังสุบรรณ
กนิษฐนาคนาคร	
๐ ปีกซ้ายถาญฉัตติยา	คนธรรพปีกขวา
ตั้งตามดาร์บทัพชัย	
๐ ล้วนถืออาวุธเกรียงไกร	โตมรศรชัย
พระขรรค์ท้าวถ้วนคน	
๐ ลอยฟ้ามาในเวหน	รีบเร่งรีพล
มาถึงสมรภูมิชัย ฯ	

๑๐. “บรรดาโยธาดุรงค์” หมายถึง.....ทหารทั้ง ๔ เหล่า..เหล่าช้าง เหล่ารถ เหล่าม้า และเหล่าราบ.....
๑๑. อธิบายการจัดกองทัพแปลงของอินทรี.....ทัพหน้า เทวดาอารักข ทัพหลัง เป็น ครุฑ นาค กนิษฐ
.....ปีกซ้าย ถาญ ปีกขวา คนธรรพ.....
๑๒. “ ล้วนถืออาวุธเกรียงไกร โตมรศรชัย พระขรรค์ท้าวถ้วนคน” จากบทประพันธ์นี้กล่าวถึงอาวุธ จำนวน
.....๔.....ชนิด ได้แก่..... โตมร ศร พระขรรค์ ท้าว.....
๑๓. อธิบายความหมายของศัพท์ต่อไปนี้
- ๑๓.๑ สุบรรณ หมายถึง.....ครุฑ (เป็นพาหนะของพระนารายณ์).....
- ๑๓.๒ คนธรรพ หมายถึง.....ชาวสวรรค์ที่มีความชำนาญด้านดนตรี.....
- ๑๓.๓ โตมร หมายถึง.....หอกชนิด ด้ามสั้น เป็นอาวุธ.....

๐ เมื่อนั้นจึงพระจักรี	พอพระสุริยศรี
อรุณเรืองเมฆา	
๐ ลมพวนอวลกลิ่นมาลา	เฟื่องฟุ้งวรา
นิवासแถวแนวคง	
๐ ผิงภูหมู่คณาเหมหงส์	ร่อนราตาลง
แทรกใช้ในสรวอยสุมาลี	
๐ ดูเหว่าเร้าเร่งพระสุริยศรี	ไก่อ้นปีกดี
กู่ก้องในท้องคงดาน	
๐ ปีกซ้ายดั้นดาจันชาน	หาญเคียงประสาน
ลำเนียงเสนาะไนไพร	
๐ เดือนดาวดับเศร้าแสงใส	สว่างแสงอโณทัย
ก็ผ่านพยับรองเรือง	

๑ จับฟ้าอากาศแลเหลือ
บรรทมฝันจากไสยา

ธิบดินทร์เรอบรรเทือง

๑๔. “เมื่อนั้นจึงพระจักรี พอพระสุริย์ศรี อรุณเรืองเมฆา” คำที่ขีดเส้นใต้ หมายถึงใคร.....พระราม.....
๑๕. จากบทประพันธ์ในข้อ ๑๔ กล่าวถึงเวลา.....เข้าดู.....
๑๖. ลักษณะเด่นของบทประพันธ์ข้างต้น เป็นการใช้โวหารประเภท.....พรรณนาโวหาร.....
๑๗. จากบทประพันธ์ข้างต้นกล่าวถึงสัตว์.....๖.....ชนิด ได้แก่.....ผึ้ง แมลงภู่ หงส์ทอง นกคู้หว้า ไก่ นก(ปีกยา).....

๑๘. อธิบายความหมายของคำศัพท์ต่อไปนี้

๑๘.๑ นิवास หมายถึง.....แหล่งที่อยู่อาศัย.....

๑๘.๒ เหมหงส์ หมายถึง.....หงส์ทอง.....

๑๘.๓ อโณทัย หมายถึง.....แสงพระอาทิตย์.....

๑๘.๔ บรรเทือง หมายถึง.....ตื่นขึ้น (ทำให้ดีขึ้น).....

๑ เสด็จทรงรถแก้ว โกสิย์

ไพโรจน์รูจี

จะแข่งซึ่งแสงสุริย์ใส

๑ เทียมสินธพอาชาไนย

เริงร้องถวายชัย

ชั้นหุระเหิดหฤหรรษ์

๑ มาดลีสารถีเทวัญ

กรกุมพระขรรค์

ขับรถมากลางจตุรงค์

๑ เพลารอยพลอยประดับคุมวง

กีก้องกำกวง

กระทบกระหังธรณี

๑ มยุรฉัตรชุมสายพรายศรี

พัดโบกพชนี

กบี่ระบายโบกลม

๑๙. บทประพันธ์ข้างต้น กล่าวถึงสิ่งใด.....ราชรถม้าและ การจัดกองทัพฝ่ายพระราม.....

๒๐. “เทียมสินธพอาชาไนย” มีความหมายว่า.....การต่อสู้ม้ากับรถ.....

๒๑. “ชั้นหุระเหิดหฤหรรษ์” คำว่า ชั้นหุ มีความหมายว่า.....อาการหุตั้งของม้า พร้อมที่จะเคลื่อนที่.....

๒๒. ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นสารถีของฝ่ายพระรามคือ.....มาดลีส.....

๑ อิงอินทเกรีตีระงม

แดรสังข์เสียงประสม

ประสานเสนาะในไพร

๑ เสียงพลโห่ร้องเอาชัย

เลื่อนลั่นสนั่นใน

พิภพเพียงทำลาย

๑ สัตกัณฑ์บรรพตทั้งหลาย	อ่อนเอียงเพียงปลาย
ประนอมประนมขมขัย	
๑ พสุธาอากาศหาวดไหว	เนียนกตกใจ
ซุกซ่อนประหวั้นขวัญหนี	
๑ ลูกครุฑพลัดตกฉิมพลี	หัสดินอินทรี
คาบช้างก็วางไอยรา	
๑ วานรสำแดงเดช	หักถอนพฤษยา
ถ้อยต่างอาวุธยุทธขย	
๑ ไม่ให้ล้อย่างกลางคอง	แหลกลู่มลง
ละเอียดยด้วยฤทธิโยธี	

๒๓. สารสำคัญของบทประพันธ์นี้คือ.....ความยิ่งใหญ่ของกองทัพพระราม.....

๒๔. “อิงอินทเกียรติระงม” คำว่า อินทเกียร หมายความว่า.....กลอง ที่ใช้บอกสัญญาณออกรบ.....

๒๕. จากบทประพันธ์ข้างต้นในบทที่ ๑ และ ๒ จินตภาพที่ชัดเจนที่สุดคือจินตภาพทางด้านเสียง.....

๒๖. บทประพันธ์ใด มีการใช้โวหารภาพพจน์ประเภท “อติพจน์” กล่าวเกินจริงเสียงพลโห่ร้องเอาย
หัย เลื่อนลั่นสนั่นใน พิกพเพียงทำลาย.....

๒๗. บทประพันธ์ใดมีการใช้โวหารภาพพจน์ประเภท “บุคลาธิษฐาน หรือ บุคคลวัต” การกำหนดให้สิ่งที่ไม่ใช่คนแสดงอาการเหมือนคน..... สัตกัณฑ์บรรพตทั้งหลาย อ่อนเอียงเพียงปลาย ประนอมประนมขมขัย.....

๒๘. “ลูกครุฑพลัดตกฉิมพลี หัสดินอินทรี คาบช้างก็วางไอยรา” จากบทประพันธ์นี้
คำว่า “ฉิมพลี” หมายความว่า.....ต้นจิวเชิงเขาพระสุเมรุ.....
คำว่า “หัสดินอินทรี” หมายความว่า.....นกขนาดใหญ่ในป่าหิมพานต์.....

๑ อากาศบดบังสุริยศรี	เทวัญจันทร์
ทุกชั้นอานวยอวยชัย	
๑ บ้างเปิดเกลแก้วแว่วไว	โปรยทิพมาลัย
ซ้องสาธุการบูชา	
๑ ชักรถรี่เรื้อยเฉื่อยมา	พุ่มนุขปมาลา
กรงดไม่จลดรณินทร์	
๑ เร่งพลโยธาพานรินทร์	เร่งรัดหัสดิน
วานรให้เร่งรีบมา	

๒๙. จากบทประพันธ์ต่อไปนี้ เกิดเหตุการณ์อะไรเทวดา นางฟ้าบนสวรรค์ทุกชั้นมาอานวยอวยพรให้กองทัพพระรามได้รับชัยชนะ เปิดหน้าต่างแก้วจากสวรรค์โปรยดอกไม้อวยพร.....

๓๐. อธิบายความหมายของคำศัพท์ต่อไปนี้

๓๐.๑ บุษปมาลา หมายถึงดอกไม้ม.....

๓๐.๒ ทิพมาลัย หมายถึง.....ดอกไม้วรรค.....

๓๐.๓ ธรณินทร์ หมายถึง.....แผ่นดิน.....

๐ เมื่อนั้นพระศรีอนุชา	เอือนอรรธวงษา
ตรัสถามสุครีพขุนพล	
๐ เหตุไฉนสหสนันย์เสด็จล	สมรภูมิไพโรธณั
ธสีมาด้วยกลอันใด	
๐ สุครีพพลทัดเฉลยไข	ทุกที่สหสนันย์
เสด็จด้วยหมู่เทว	
๐ อวยชัยถวายทิพมาลา	บัดนี้ธสีมา
เห็นวิปริตคุณน	
๐ ทรงเครื่องศัสตราแย่งยล	ฤจะกลับเป็นกล
ไปเข้าด้วยราพณ์อาธรรม	
๐ พระผู้เรืองฤทธิ์แจ้งขัน	คอยดูสำคัญ
อย่าไว้พระทัยไพร	
๐ เมื่อนั้นอินทรีชิตยักษี	ตรัสสั่งเสนี
ให้จับระบํารวดวาย	
๐ ให้ห้อมค้อนุชานารายณ์	เคลิบเคลิ้มวรกาย
จะแผลงซึ่งศัสตราศรพล	

๓๑. จากบทประพันธ์ คำว่า

“พระศรีอนุชา” หมายถึง.....พระลักษมณ์.....

คำว่า “สหสนันย์” หมายถึง.....พระอินทร์.....

คำว่า “พระผู้เรืองฤทธิ์แจ้งขัน” หมายถึง.....พระลักษมณ์.....

๓๒. “ทรงเครื่องศัสตราแย่งยล ฤจะกลับเป็นกล ไปเข้าด้วยราพณ์อาธรรม” คำที่ขีดเส้นใต้ หมายถึง.....
.....ทศกัณฐ์.....

๐ อินทรีชิตยักษีเห็นอเรา	วันทอดทศนา
เห็นองค์พระลักษมณ์ฤทธิรงค์	
๐ เคลิบเคลิ้มหฤทัยไหลหลง	จึงจับสรทรวง
พรหมาศตรอันเรืองเดชา	

๑ ทุนเหนือเชียรเกล้าฯ	หมายองค์พระอนุชา
ก็เพลงสาแดงฤทธิธ	
๑ อากาศก้อง โกลาหล	โลกอันอิงอร
อานาจสะท้อนธรณี	
๑ สรเต็มไปทั่วราศี	ต้ององค์อินทรี
พระลักษณ์ก็กลิ้งกลางพล	

๓๓. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากบทประพันธ์คือเหตุการณ์..... อินทรีคิดเพลงสรพรมาศตร์ใส่พระลักษณ์
๓๔. อินทรีคิดเพลงสร.....พรมาศตร์.....ถูกพระลักษณ์สลบไป
๓๕. ข้อคิดคติเตือนใจที่ได้รับจากบทประพันธ์ และให้คุณค่าทางด้านสังคมคือโทษของความ
ประมาทที่เกิดจากความลุ่มหลง.....

กิจกรรมที่ ๒
ถอดคำประพันธ์ เรื่องบทพากย์เราวัณ

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาบทประพันธ์ให้เข้าใจแล้วเขียนตัวเลขจัดลำดับเหตุการณ์ให้ถูกต้อง

-เทพธิดาองค์หนึ่งมีบริวาร ๗ คนล้วนแต่เป็นยักษ์แปลงมาทั้งสิ้น
-ปีกซ้ายแปลงเป็นฤาษีและวิทยากร ปีกขวาแปลงเป็นคนธรรพ์ กองทัพจัดตั้งตามตำราพิชัยสงคราม
-ช้างเราวัณ (แปลง) เป็นช้างเผือกที่มีรูปร่างใหญ่โตแข็งแรง
-มีดาบยาวร้อยด้วยเพชรสำหรับดกแด่งที่เสียดช้าง มีผ้าทิพปกที่ตระพองของช้าง และมีผู้ห้อยที่หูทุกหูของช้าง
-งานหนึ่งงามมีสระบัวอยู่ ๗ สระ และสระบัวหนึ่งสระมีบัวอยู่ ๗ กอ
-อินทรีชนิดแปลงกายเหมือนพระอินทร์ทรงช้างเราวัณ
-บรรดาทหารของกองทัพยักษ์ต่างแปลงเป็นเทวดา
-กอบัวหนึ่งกอมีดอกบัวอยู่ ๗ ดอก และบัวหนึ่งดอกมีกลีบบัวอยู่ ๗ กลีบ
-นางบริวารร้ายรำและชายดาทำท่าทางดงามราวกับนางฟ้า
-ที่เสียดทุกเสียดของช้างเราวัณมีวิมานแก้วทั้งดงามราวกับวิมานเวไลยอันต์ของพระอินทร์
-ยักษ์แปลงเป็นโลทันสารถีของพระอินทร์มีหน้าที่บังคับทัยช้างพระที่นั่งของพระอินทร์
-เทวดา (แปลง) ทุกองค์รีบเหาะมายังสนามรบ
-เทวดา (แปลง) ทุกองค์ล้วนถืออาวุธต่าง ๆ เช่น โดมร ศร พระขรรค์และคทา
-บัว ๑ กลีบมีเทพธิดาผู่อ่อนเยาว์และดงามอยู่ ๗ องค์
-ทัพหน้าแปลงเป็นเทพารักษ์ ทัพหลังแปลงเป็นครุฑ กิณนรและนาค
-(ช้างเราวัณ) มีเสียดทั้งดงาม ๓๓ เสียดและเสียดหนึ่งมีงาอยู่ ๗ งาซึ่งดงามมาก
-ช้างเราวัณ (แปลง) ประดับด้วยแก้วเก้ารการ เช่น โกเมนที่ช่องหางและกระวีน ส่วนที่สาขนกเป็นสร้อยที่ถักด้วยทอง